

**VOORTGEZET
LEREN** Een campagne van
de VO-raad

Leerlingen motiveren
met toekomstgericht
onderwijs

Zelf onderzoek doen in de school

researchED 11 maart 2023

Sidhartha Chafekar – Christelijk Lyceum Zeist

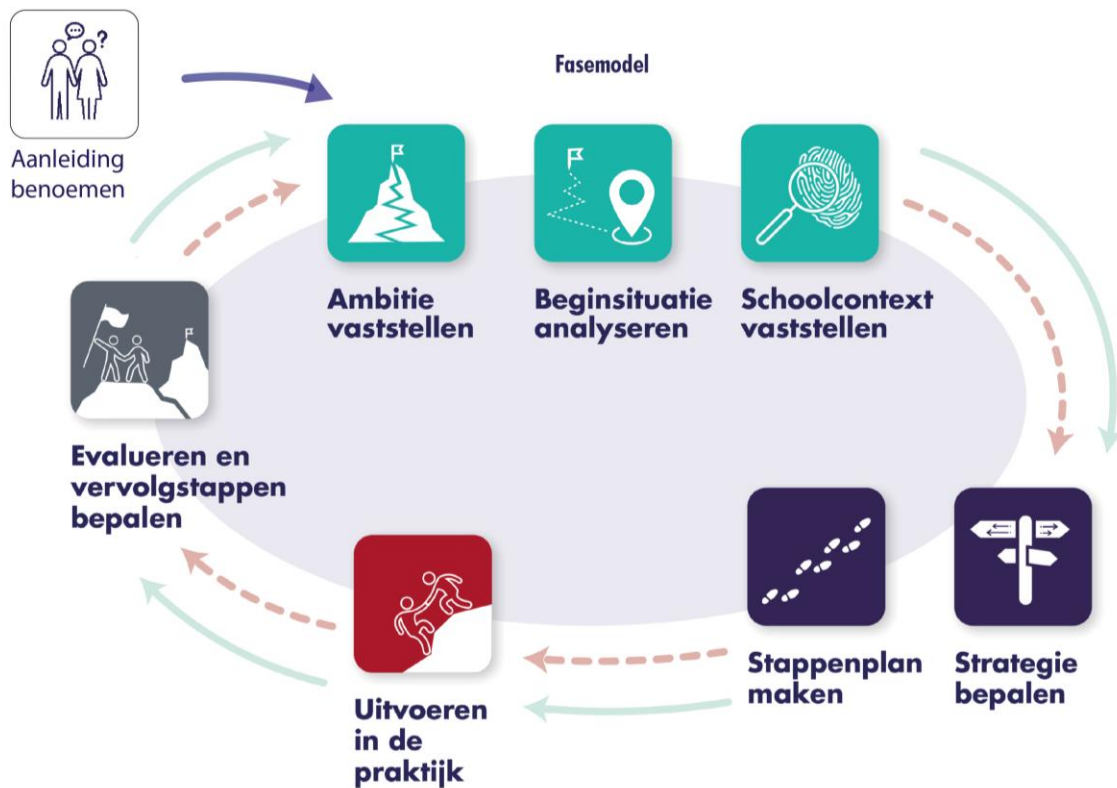
Stefanie van Nes – Voortgezet Leren

Zelf onderzoek doen in de school - programma

- Even voorstellen
- Aanpak schoolontwikkeling
- Voorbeeld uit de praktijk: Christelijk Lyceum Zeist
- Flowchart onderzoeksinstrumenten
- Zelf aan de slag

Aanpak schoolontwikkeling

Bouwstenen voor een duurzame schoolontwikkeling

**VOORTGEZET
LEREN**
Een campagne van
de VO-raad

Leerlingen motiveren
met toekomstgericht
onderwijs

Motivatie van leerlingen

Voorbeeld uit de praktijk

Christelijk Lyceum Zeist

Project CLZ: Motivatie op het HAVO

Aanleiding
benoemen

- Weinig gemotiveerde HAVO-leerlingen
- Corona
- Niveau van de leerlingen ↓

**Schoolcontext
vaststellen**

- Plek van het HAVO bij ons op school
- (TTO) VWO is de grootste poot
- “HAVO is voor opstromen/afstromen”

Project CLZ: Motivatie op het HAVO

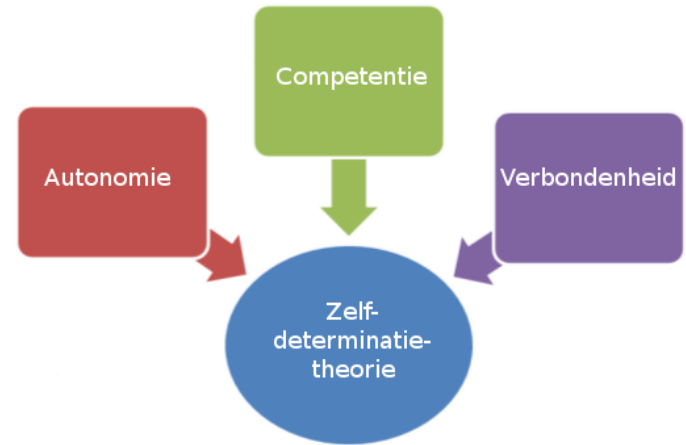
**Ambitie
vaststellen**

- Het aanscherpen van de HAVO identiteit op het CLZ binnen de gestelde kaders van ons schoolplan
 - bij de leerling
 - binnen de les
 - binnen de school
- OV: zal de motivatie veranderen door het aanscherpen van de HAVO identiteit?
- Hypothese: Aan het einde van het project zijn de leerlingen meer gemotiveerd.

Project CLZ: Motivatie op het HAVO

- Literatuur over motivatie
- Ingrepen plegen die (hopelijk) motivatie verhogend werken
- Meting Motivatie

Project CLZ: Motivatie op het HAVO

**Beginsituatie
analyseren**

- Motivatietool Voortgezet Leren
- Nulmeting Motivatie HAVO-IIIn
- Enquête uitgezet onder alle 510 HAVO-IIIn

**VOORTGEZET
LEREN**
Een campagne van
de VO-raad

Leerlingen motiveren
met toekomstgericht
onderwijs

Motivatietool: 4 typen motivatie

Toelichting op de vier schalen motivatie

Schaal	Toelichting
Intrinsieke motivatie	Intrinsieke motivatie geeft aan in hoeverre leerlingen werken voor het plezier en de voldoening die school geeft. Intrinsiek gemotiveerde leerlingen voeren de taak uit voor het plezier en de voldoening die het uitvoeren van de taak hen geeft.
Geïdentificeerde motivatie	Geïdentificeerde motivatie geeft aan in hoeverre leerlingen aan school werken omdat zij dat zelf belangrijk vinden. Bij geïdentificeerde motivatie wordt een externe factor (bijvoorbeeld: 'mijn ouders vinden het belangrijk dat ik hard werk voor school') door leerlingen geïnternaliseerd ('ik vind het belangrijk om hard te werken voor school'). Het ligt dus dicht tegen intrinsieke motivatie aan, maar is van origine wel extern gereguleerd, waardoor het een vorm van extrinsieke motivatie is.
Externe motivatie	Externe motivatie houdt in dat leerlingen aan school werken omdat dit van hen verwacht wordt. Dit type motivatie geeft aan in hoeverre leerlingen werk leveren omdat er een beloning tegenover staat of om negatieve gevolgen te vermijden.
Amotivatie	Amotivatie geeft aan in hoeverre leerlingen geen besef hebben waarom ze aan school werken of niet de mogelijkheid ervaren de uitvoering van een taak te beïnvloeden. Het begrip "amotivatie" wordt gebruikt om aan te geven dat leerlingen de relatie tussen het eigen gedrag en de uitkomsten van een taak niet zien. Er is dan geen besef van het doel, de verwachting van een beloning of de gevoelde mogelijkheid de uitvoering van de taak te beïnvloeden.

4 typen motivatie: 16 stellingen

Je kunt bij elke uitspraak kiezen uit 1 tot 5

- 1 = past nooit bij mij
- 2 = past vaak niet bij mij
- 3 = past soms wel, soms niet bij mij
- 4 = past meestal wel bij mij
- 5 = past altijd bij mij

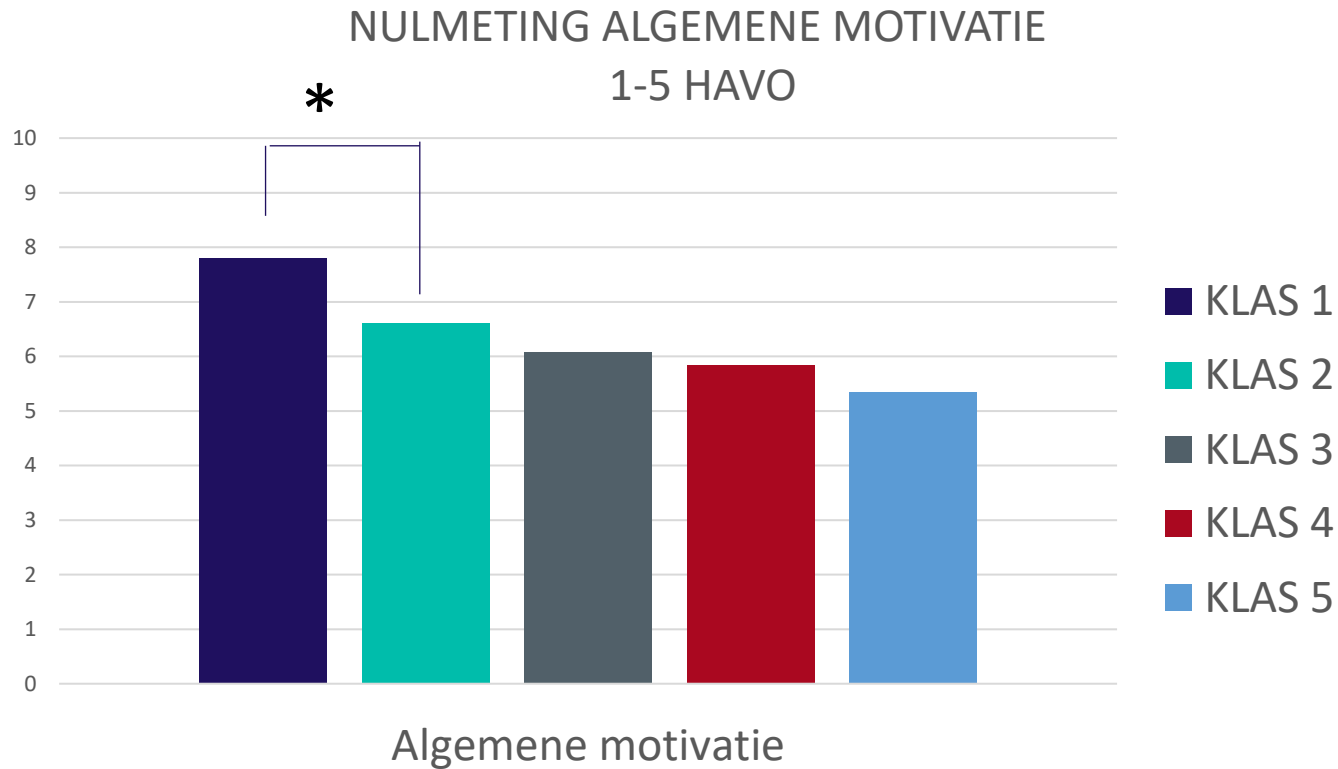
Overzicht schalen met bijbehorende stellingen

Schaal	Nr.	Stelling
Intrinsieke motivatie	1	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat ik denk dat het interessant is
Intrinsieke motivatie	5	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat ik denk dat dit leuk is
Intrinsieke motivatie	9	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat het werken hieraan leuk is
Intrinsieke motivatie	13	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat ik me goed voel als ik hieraan werk
Geïdentificeerde motivatie	2	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat het voor mijn eigen bestwil is
Geïdentificeerde motivatie	6	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat ik denk dat deze activiteit goed voor me is
Geïdentificeerde motivatie	10	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat ik het zelf besloten heb
Geïdentificeerde motivatie	14	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat ik denk dat deze activiteit belangrijk voor me is
Externe motivatie	3	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat het van me verwacht wordt
Externe motivatie	7	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat het iets is dat ik moet doen
Externe motivatie	11	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat ik geen keuze heb
Externe motivatie	15	Ik span me in tijdens [vak/activiteit] omdat ik het gevoel heb dat ik dit moet doen
Amotivatie	4	Er zullen goede redenen zijn om dit te doen, maar persoonlijk zie ik ze niet
Amotivatie	8	Ik doe dit maar ik weet niet zeker of het de moeite waard is
Amotivatie	12	Ik weet het niet; ik zie niet wat dit [vak/activiteit] mij oplevert
Amotivatie	16	Ik doe dit wel, maar ik weet niet zeker of het goed is om mee door te gaan

Eigen vragen toegevoegd

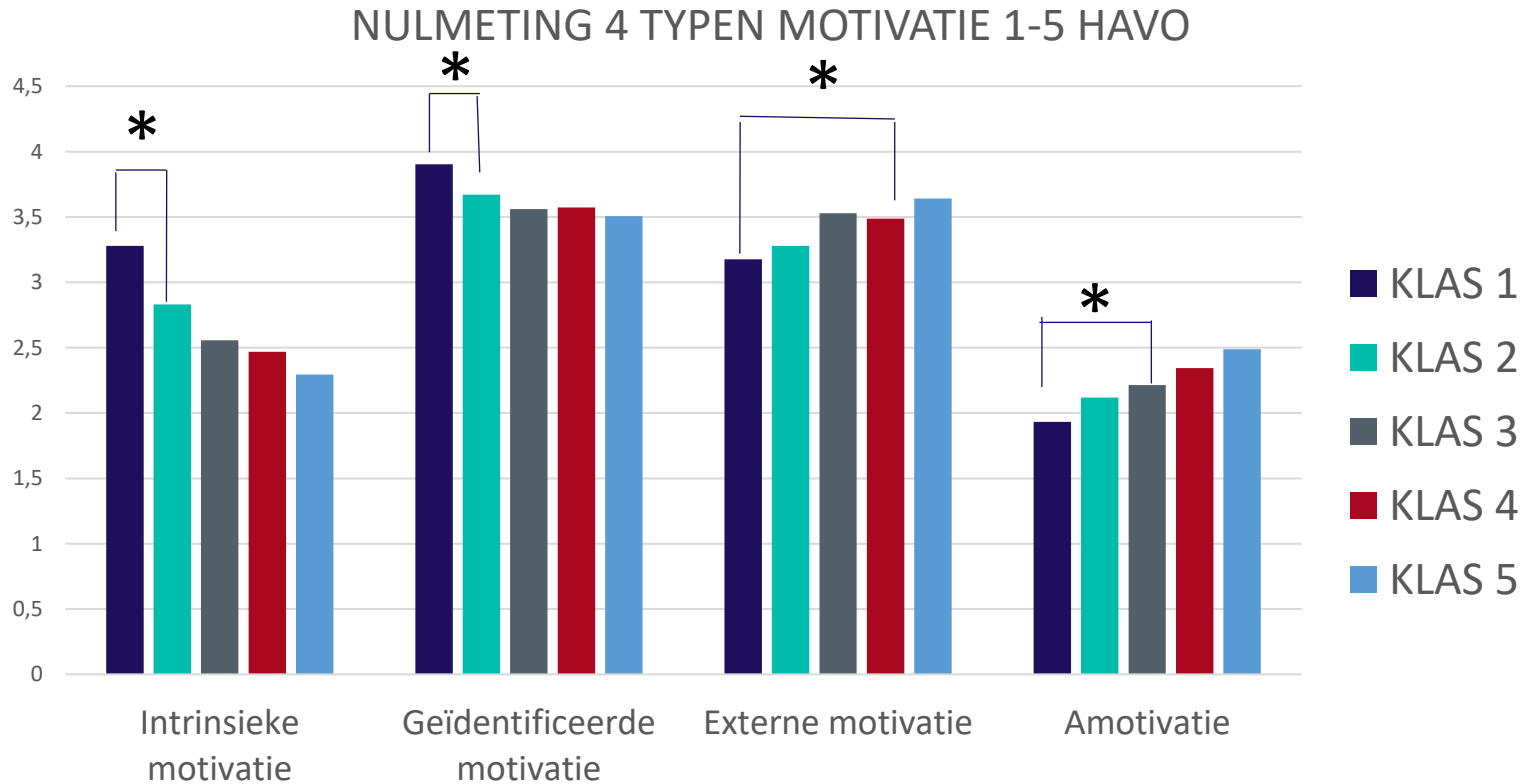
- Geef een cijfer van 1-10 voor je motivatie voor school
- Geslacht
- Leeftijd
- TTO/niet-TTO
- Profielkeuze

Resultaten: Algemene motivatie 1-5 HAVO

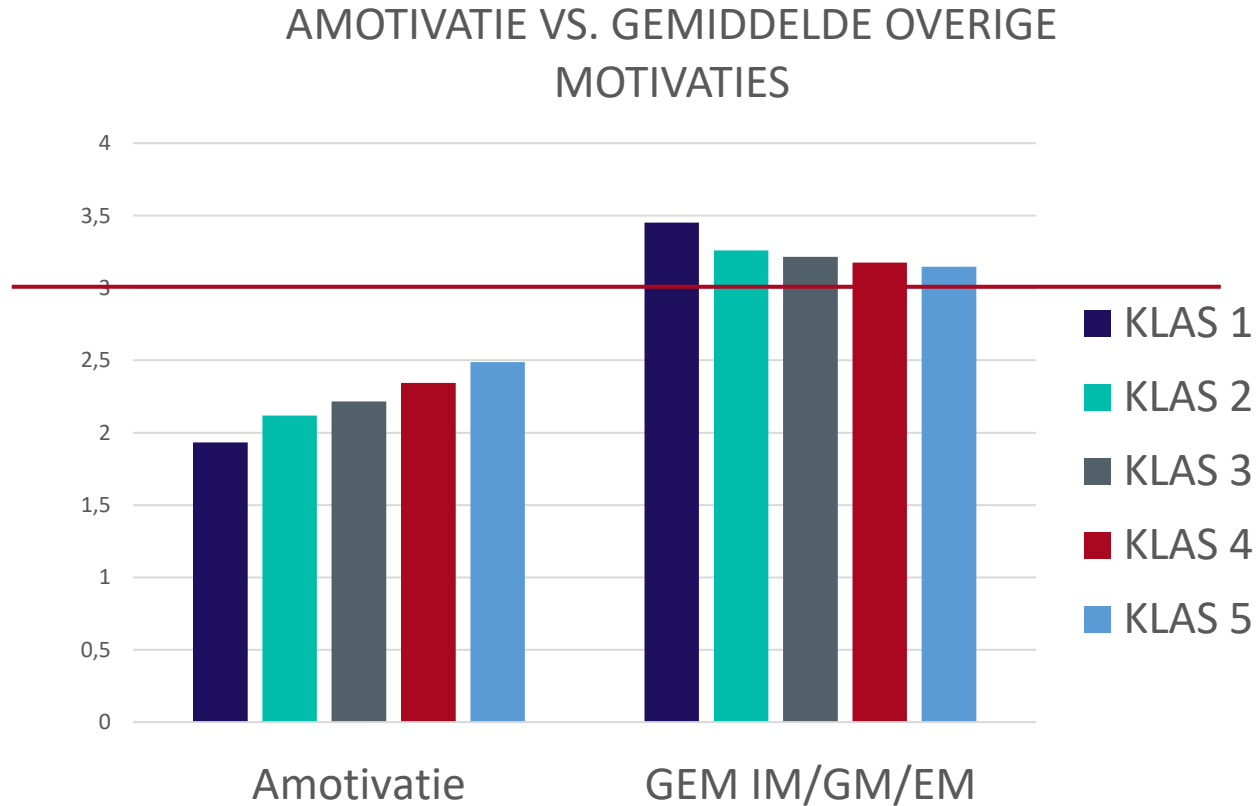
Conclusie: De algemene motivatie wordt in de loop van een HAVO-carrière significant lager.

Resultaten: 4 typen motivatie bij HAVO leerlingen

Conclusie: Intrinsieke motivatie en geïdentificeerde motivatie gaan significant achteruit. Externe motivatie en amotivatie gaat significant omhoog tijdens een HAVO-loopbaan op het CLZ

Resultaten: Amotivatie vs. motivatie

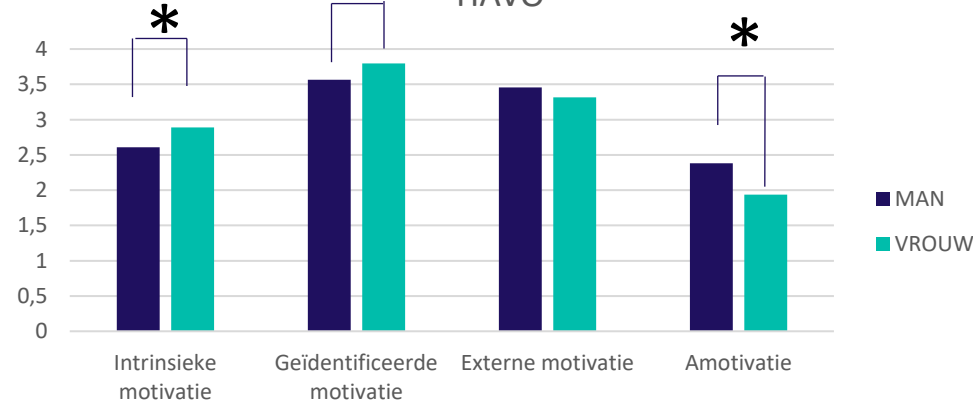

Amotivatie < 3
Motivatie > 3

Conclusie:
ondanks dalende
motivatie zijn
leerlingen over
het algemeen
nog steeds
gemotiveerd

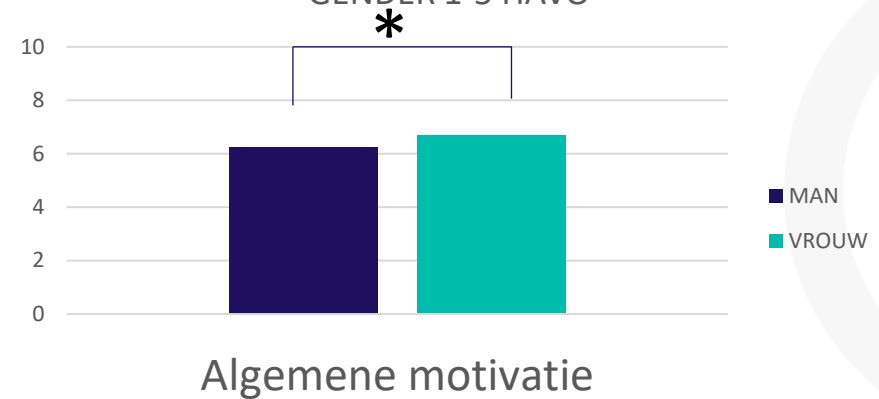
Resultaten: Motivatie en Gender

NULMETING 4 TYPEN MOTIVATIE PER GENDER 1-5 HAVO

Conclusie: Meisjes hebben een significant hogere intrinsieke en geïdentificeerde motivatie. Jongens hebben een significant hogere amotivatie

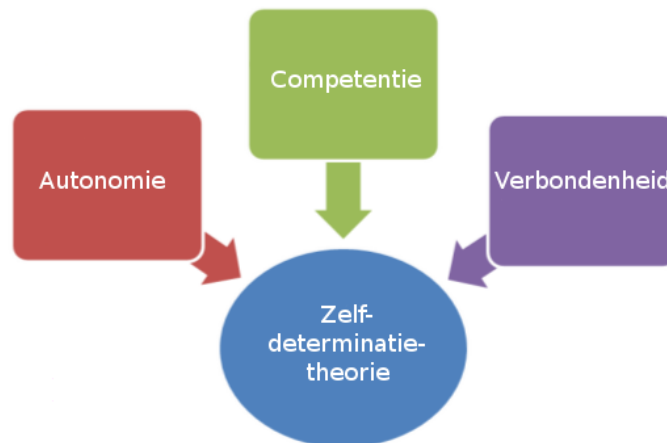
NULMETING ALGEMENE MOTIVATIE PER GENDER 1-5 HAVO

Conclusie: Meisjes hebben een significant hogere Algemene motivatie dan jongens

Hoe nu verder?

- Kwalitatief onderzoek: gestructureerde interviews en panelgesprekken leerlingen en docenten (doel: verdieping op de antwoorden en mogelijke interventies)
- Interventie: keuzevrijheid voor leerlingen bij volgen van lessen (hypothese: meer ervaren autonomie leidt tot meer motivatie)
- Interventie: organiseren van drie havo dagen (ob, bb, geheel) (hypothese: meer verbondenheid leidt tot meer motivatie)

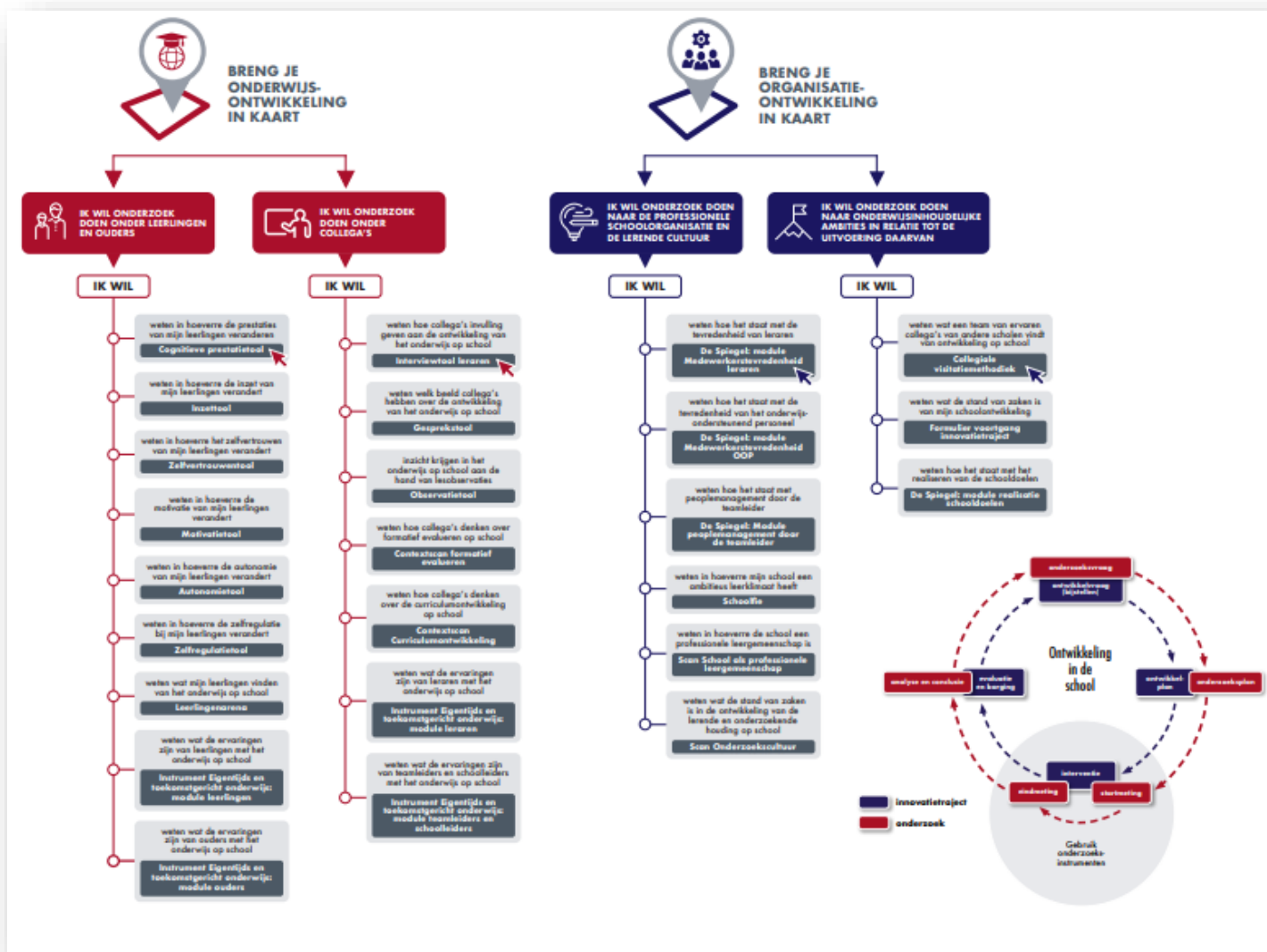

Onderzoeksinstrumenten

Flowchart onderzoeksinstrumenten

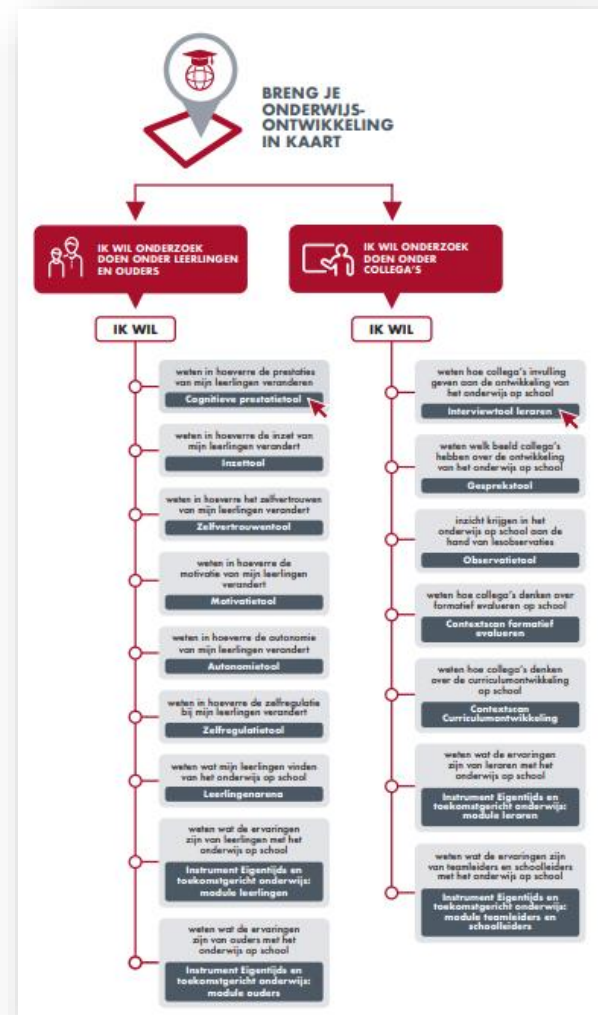

VOORTGEZET LEREN
Een campagne van de VO-raad

Leerlingen motiveren met toekomstgericht onderwijs

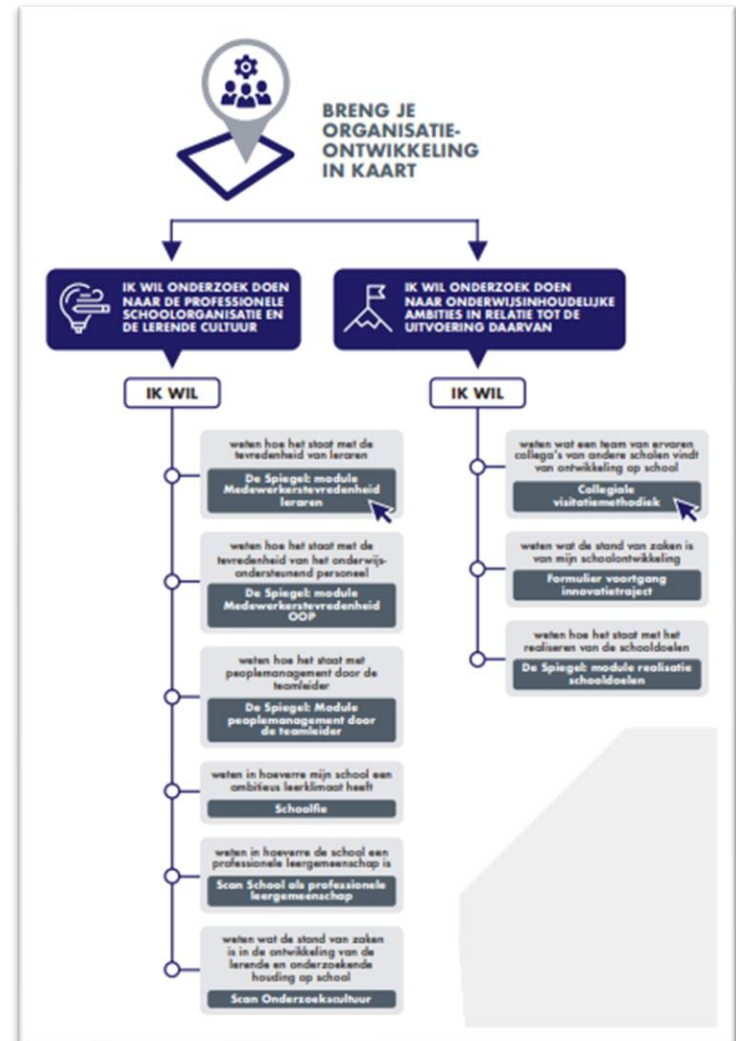
Onderzoek naar onderwijsontwikkeling

- Onderzoek onder leerlingen
 - Cognitieve prestatie
 - Motivatie
 - Autonomie
 - Leerlingarena
- Onderzoek onder collega's
 - Contextscan formatief
 - Interviewtool leraren
 - Observatietool

Onderzoek naar organisatieontwikkeling

- Onderzoek naar schoolorganisatie en lerende cultuur
 - Schoolfie
 - Spiegel
 - Scan school als PLG
 - Leeromgeving onderzoekscultuur
- Onderzoek naar ambities
 - Collegiale visitatie

Zelf aan de slag

- Werkblad 'aan de slag met schoolontwikkeling'
- Flowchart 'onderzoek in de school'

Zelf aan de slag (1)

Bespreek met elkaar de volgende vragen:

1. Met welke schoolontwikkeling wil je aan de slag?
2. In welke fase van de aanpak schoolontwikkeling zit je nu?

Of ga naar:
VoortgezetLeren.nl/schoolontwikkeling

Zelf aan de slag (2)

Bespreek met elkaar de volgende vragen:

3. Wat is je onderzoeksvraag?
4. Welk instrument kun je hiervoor gebruiken?

Of ga naar:
VoortgezetLeren.nl/flowchart

Meer weten?

- Over het programma Voortgezet Leren: voortgezetleren.nl
- De flowchart onderzoeksinstrumenten vind je hier: voortgezetleren.nl/zelf-aan-de-slag-met-onderzoek
- Leidraad: werken aan onderwijsverbetering NRO: onderwijskennis.nl/kennisbank/leidraad-onderwijsverbetering-vo
- Katern: werken aan een lerende cultuur: vo-raad.nl/nieuws/nieuw-katern-werken-aan-een-lerende-cultuur

Nog meer vragen?

info@voortgezetleren.nl of stefanievannes@vo-raad.nl